

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

BILTEN

17 – 2007 Živa stoka

AGRARNI MARKETIŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

25. april 2007. Vol. 2, Broj 17 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Ishrana koza	8-9

PONUDA NA STOČNIM PIJACAMA

Ponuda stoke na stočnim pijacama i na farmama u Crnoj Gori je na standardnom nivou za ovo doba godine. Najbolja je ponuda jagnjadi i teladi kojih je bilo na svim pijacama dok je, i dalje, najslabija ponuda priplodnih grla u govedarstvu.

Kada je riječ o cijenama, nema bitnijih promjena u odnosu na prethodnu nedjelju.

Bar

Trgovina se i dalje obavlja van stočne pijace, na farmama. Najviše se trguje sa jagnjadima i jaradima s tim što je ponuda veća od trenutne tražnje. Registrovali smo i kupoprodaju 22 grla priplodnih koza. Njihova cijena je 120€ po grlu zajedno sa jaretom.

Berane

Ponuda žive stoke na stočnoj pijaci u Beranama ove sedmice je bila približno ista kao i prethodne. Cijene svih vrsta i kategorija stoke su, takođe, ostale na približno istom nivou. Nešto niže cijene u odnosu na prošlu sedmicu su kod priplodnih koza i priplodnih krava (meleza). Uočava se veća ponuda

jagnjadi i jaradi. Ponuda priplodnih junica svih rasa i dalje ne zadovoljava tražnju i jedino se mogu naći na poljoprivrednim gazdinstvima.

Nikšić

Stočna pijaca u Nikšiću nije održana ni ove nedjelje, pa su cijene uzete direktno sa farmi. Nema promjene u cijenama, osim kod prasadi gdje bilježimo blagi pad.

Pljevlja

Ponuđene kategorije kao i cijene na pijacama u Pljevljima su na prošlonedjeljnom nivou. Razlika je u broju ponuđenih grla. Ni u narednom periodu

ne očekuju se bitnije promjene u ponudi stoke na pijacama u Pljevljima.

Podgorica

Na podgoričkoj stočnoj pijaci ovog ponedjeljka nešto malo slabija ponuda i tražnja nego prethodnog pazara. Najveća tražnja je bila za prasadima i jagnjadima. Što se tiče ostalih vrsta i kategorija stoke prodaja je uobičajena.

Bijelo Polje

Na bjelopoljskoj stočnoj pijaci u toku ove sedmice bila je pojačana ponuda jagnjadi, ali je njihova cijena bila u blagom padu. Izražena je jača tražnja za mlađim junadima do 300 kg, priplodnim kravama i ovcama sa jagnjadima.

**REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE**

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 19 – 25. 4. 2007. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke RCG

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	2.60 (2.60-2.60)	2.80 (2.70-3.00)	~	~	~	2.70 (2.65-2.80)
2	Telad 80-160 kg kg	2.80 (2.70-2.90)	2.50 (2.50-2.50)	2.30 (2.20-2.50)	2.80 (2.70-3.00)	2.50 (2.50-2.50)	3.00 (3.00-3.10)	2.65 (2.60-2.75)
3	Junad do 300 kg SIM kg	~	~	1.70 (1.60-1.80)	~	~	2.20 (2.10-2.30)	1.95 (1.85-2.05)
4	Junad do 300 kg kg	~	~	1.60 (1.50-1.70)	2.00 (1.80-2.10)	~	2.20 (2.10-2.30)	1.93 (1.80-2.03)
5	Junad preko 300 kg kg	1.70 (1.50-1.80)	1.50 (1.50-1.50)	~	1.60 (1.50-1.80)	1.80 (1.80-1.80)	~	1.65 (1.58-1.73)
6	Krave za klanje SIM kg	~	1.30 (1.30-1.30)	~	~	~	~	1.30 (1.30-1.30)
7	Krave za klanje kg	0.80 (0.75-1.10)	~	0.90 (0.80-1.00)	0.90 (0.80-1.10)	1.00 (0.90-1.10)	0.80 (0.80-1.00)	0.88 (0.81-1.06)
8	Prasad kg	~	~	3.00 (2.80-3.50)	2.75 (2.50-3.00)	~	2.70 (2.60-2.70)	2.82 (2.63-3.07)
9	Jagnjad kg	2.80 (2.80-3.00)	2.50 (2.50-2.50)	2.50 (2.40-2.70)	2.80 (2.60-3.00)	2.50 (2.50-2.50)	3.00 (3.00-3.10)	2.68 (2.63-2.80)
10	Ovce za klanje kg	~	~	~	~	~	1.80 (1.60-2.00)	1.80 (1.60-2.00)
11	Ovnovi kg	~	2.00 (2.00-2.00)	~	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)
12	Jarad kg	3.00 (3.00-3.20)	2.50 (2.30-2.50)	~	~	~	~	2.75 (2.65-2.85)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pļjevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
13	Priplodne ovce grlo	~	130.00 (130.00-150.00)	140.00 (130.00-150.00)	150.00 (120.00-170.00)	~	~	140.00 (126.67-156.67)
14	Priplodne koze grlo	120.00 (120.00-120.00)	80.00 (70.00-90.00)	120.00 (110.00-140.00)	130.00 (120.00-150.00)	~	~	112.50 (105.00-125.00)
15	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,100.00 (800.00-1,200.00)	~	~	1,100.00 (800.00-1,200.00)
16	Priplodne krave HF grlo	~	~	~	1,100.00 (900.00-1,300.00)	~	800.00 (800.00-1,000.00)	950.00 (850.00-1,150.00)
17	Priplodne krave Melez grlo	650.00 (650.00-650.00)	800.00 (500.00-1,200.00)	750.00 (700.00-800.00)	600.00 (400.00-800.00)	~	650.00 (400.00-700.00)	690.00 (530.00-830.00)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 16-22.4.2007. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija												Vojvodina						Dominantna cena Srbija				
			Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica		Zrenjanin			
Dviske	sve		150	220	120	120	150	150	150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150
Jagnjad	sve		200	200	170	180	185	200	200	200	190	200	200	200	200	200	190	180	180	190	190	180	190	200	200
Jarići	sve		---	180	120	---	145	150	---	130	180	180	170	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	180
Junad	do 300 kg	HL	---	---	120	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Junad	do 300 kg	SM	150	120	130	120	---	140	140	120	---	135	130	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	120
Junad	>480 kg	sve	140	---	120	120	130	135	---	---	---	130	125	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	120
Koze	sve		80	---	80	---	90	90	---	70	100	75	70	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	70
Krave za klanje	HL		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	60
Krave za klanje	SM		80	85	80	80	80	85	85	85	---	80	80	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	80
Krmače za klanje	>130 kg	sve	55	70	60	---	45	65	---	55	55	---	70	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	55
Ovca	sve		120	120	100	120	100	100	90	110	110	90	120	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	90
Ovnovi za priplod	sve		150	110	110	---	150	---	---	120	120	110	130	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150
Prasad do 15 kg	sve		110	130	110	---	115	120	130	115	130	120	150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	110
Prasad do 25 kg	sve		100	140	100	120	100	110	120	110	120	120	140	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	100
Priplodne junice	sve		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave	HL		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave (din/grlu)	SM		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Šilježad	sve		150	---	130	140	175	150	---	160	140	---	150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150
Telad	80-160 kg	HL	230	---	180	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Telad	80-160 kg	SM	270	240	240	240	230	230	210	200	---	230	220	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	240
Tovljenici	80-130 kg	sve	65	90	70	70	60	70	---	70	65	90	80	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	70
Tovljenici	>130 kg	sve	60	80	65	---	55	70	---	65	60	75	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	60

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 81 dinar)

**Prikaz cijena u kn/kg za grupu
proizvoda /
Stočni sajam-livestock market**

Prices for product group

U razdoblju: od 16.04.2007. do 22.04.2007. (16.tj.2007.god.)

Uspoređeno s razdobljem: od 02.04.2007. do 08.04.2007.

(14.tj.2007.god.)

robakod	Proizvod	Tip	Cijena	Razl.
11001	tele simental (80-160 kg)-calf .	1.Min	20,00	0,00
		2.Max	30,00	2,00
		Prosjek	23,76	-0,03
11004	tele holstajn (80-160kg)-calf .	1.Min	23,00	1,00
		2.Max	23,00	0,00
		Prosjek	23,00	0,50
11009	junica simental (za klanje)-heifer .	1.Min	10,00	0,00
		2.Max	13,00	0,00
		Prosjek	10,81	-0,15
11014	junica holstajn (za klanje)-heifer	1.Min	8,00	-1,00
		2.Max	9,00	0,00
		Prosjek	8,50	-0,50
11020	bik simental (>450kg)-beef .	1.Min	11,00	0,00
		2.Max	18,00	0,00
		Prosjek	12,53	0,18
11033	bik holstajn (300-450 kg)-beef .	1.Min	10,00	0,00
		2.Max	12,00	1,00
		Prosjek	11,00	0,50
11040	krava simental (za klanje)-cow .	1.Min	4,00	0,00
		2.Max	10,00	-1,00
		Prosjek	5,77	-0,22
11043	odojak (25-35 kg)-piglets .	1.Min	10,00	-1,00
		2.Max	16,00	-4,00
		Prosjek	12,53	0,42
11050	svinja (80-120 kg)-pig .	1.Min	7,00	0,00
		2.Max	13,00	-1,00
		Prosjek	8,49	0,07
11057	krmača (za klanje)-sow .	1.Min	4,00	-1,00
		2.Max	6,00	0,00
		Prosjek	5,00	-0,50
11064	janjad-lambs .	1.Min	18,00	0,00
		2.Max	40,00	5,00
		Prosjek	24,93	-0,89
11070	ovca (za klanje)-sheep .	1.Min	7,00	0,00
		2.Max	9,00	0,00
		Prosjek	8,00	0,00
11075	jare-kid goat .	1.Min	21,00	----
		2.Max	25,00	----
		Prosjek	23,00	----
11085	ždrijebe-foal .	1.Min	12,00	0,00
		2.Max	13,00	0,00
		Prosjek	12,50	0,00
11090	konj-hors .	1.Min	10,00	0,00
		2.Max	11,00	0,00
		Prosjek	10,50	0,00

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

Izvor: TISUP

CENE STOKE ZA KLANJE U EU
CENE NA TRŽIŠTU ZEMLJE ČLANICE
PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES
MARKET PRICES - MEMBER STATES

(EURO)/100kg P.C/DW	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	EU				
Junad U2	312.8	280.0	3214	310.6	410.0	380.7	330.0	2918	3668				188.3	345.8	327.2	313.7	239.1	395.9	297.4	268.2	286.2	302.5	352.1	286.2	302.5	286.2	302.5	352.1	352.1			
Junad U3	292.7	277.4	329.7	306.5	420.0	366.9	316.0	293.1	346.5				177.0	329.8	323.9	314.9	247.3	391.0	188.6	299.8	288.2	300.1	329.2	288.2	300.1	288.2	300.1	329.2	329.2			
Junad R2	277.4	271.9	312.9	304.9	224.9	396.4	412.6	293.0	285.1	317.2			162.8	313.2	288.0	304.9	240.8	386.6	173.3	291.0	284.9	317.7	290.8	321.3	284.9	317.7	290.8	321.3	321.3			
Junad R3	255.8	267.2	316.0	298.4	401.0	345.7	287.0	287.1	332.5				187.3	305.4	358.3	306.6	307.5	239.6	379.7	201.2	292.8	288.5	325.2	282.4	293.2	288.5	325.2	282.4	293.2	308.8		
Junad O2	235.0	254.1	3017	265.8	198.0	383.1	279.3	262.0	272.5	286.6	280.5	164.7	188.9	271.9	257.3	358.3	262.0	285.8	236.9	372.9	183.1	281.0	272.7	265.3	268.0	269.1	271.6	268.0	269.1	271.6		
Junad O3	211.1	252.4	288.8	266.5	241.2	372.7	321.5	257.0	274.4	282.6	280.5	169.8	188.3	258.3	260.7	358.3	262.4	282.4	236.6	366.4	202.7	284.6	269.1	272.6	272.5	276.2	272.5	276.2	275.1	275.1		
Junad	280.5	269.7	300.2	291.5	201.1	392.1	357.3	297.4	286.3	343.3	280.5	166.2	188.5	328.6	259.8	358.3	284.5	309.5	238.8	382.1	180.3	293.0	282.3	271.5	274.5	284.6	274.5	284.6	313.2	313.2		
Bikovi R3	258.5			275.1				257.0	264.5				182.8		283.2	242.2		288.8	264.5				275.2					262.4	262.4			
Bikovi	258.5			275.1				257.0	264.5				182.8		283.2	242.2		288.8	264.5				275.2					262.4	262.4			
Goveta U2								338.0	290.4				337.3															288.0	310.1	315.2		
Goveta U3								338.0	290.8				343.0															309.9	316.5	365.0		
Goveta U4								317.0	290.6				296.0															308.2	303.4	303.4		
Goveta R3								309.0	284.9				313.4														279.8	304.3	297.4	297.4		
Goveta R4								282.0	285.3				291.0														289.5	305.2	295.4	295.4		
Goveta O3								264.0	275.1				303.8														269.7	286.6	274.6	274.6		
Goveta O4								258.0	275.7				288.0														262.3	293.3	284.0	284.0		
Goveta								291.3	281.7				313.4														269.3	299.7	290.9	290.9		
Kravez R2	256.5							305.0	241.2				220.1														202.7	241.7	260.6	260.6		
Kravez R3	246.2	212.6	265.9	246.4				205.9	309.0	242.3	243.7		294.8	199.3	247.5	230.2	203.7	216.9									184.2	200.5	258.0	245.2	266.5	
Kravez R4	227.3	192.0	286.9	247.8				258.9	293.0	245.1			179.9	197.9	241.6	232.4	206.2										188.6	186.3	242.1	243.5	242.1	
Kravez O2	221.5	186.0	237.4	228.5	147.3	173.9	187.4	260.0	234.4	209.8			127.8	146.2	255.2	189.4											158.1	161.4	180.9	247.2	217	
Kravez O3	212.6	184.4	235.9	233.5	139.5	165.1	251.0	236.2					127.1	156.6	217.4	207.0	202.4										168.5	174.9	185.4	180.5	219.4	228.1
Kravez O4	189.3	168.2	168.8	169.6	177.4	140.1	127.6	147.6	175.0	187.4	179.0	154.9	120.7	147.8	225.0	133.4											144.9	109.9	139.9	168.8	179.9	
Kravez P2	176.9	154.1	202.4	189.9	140.2	101.7	148.3	240.0	227.9	187.2	187.2	154.9	123.4	153.4	184.2	199.0											167.7	142.4	154.5	159.9	230.2	181.6
Kravez P3	220.3	166.2	164.9	205.7	222.1	142.3	156.8	180.5	262.5	229.2	194.5	154.9	123.8	149.7	252.8	189.2	220.1	221.2	212.7	182.8	184.7	182.6	173.2	184.1	183.8	232.2	206.4	222.4	222.4	222.4		
Kravez	325.5							362.6	392.0	294.5	481.1		358.8		293.5												300.1	186.6	391.8	283.5	306.8	380.0
Junice U2	306.0							389.7	387.0	293.4	405.9				282.1	208.4											311.4	317.3	374.0	374.0		
Junice U3	262.0	213.3	335.9	297.9				335.3	329.0	286.3	403.0				337.5	224.6											268.2	210.3	388.6	280.9	299.0	339.3
Junice R2	247.0	214.3	308.9	287.4				390.0	359.8	330.0	288.3	392.9			185.7	276.4	205.4										270.9	211.0	280.9	304.1	316.8	
Junice R3	217.0	214.3	308.9	287.4				390.0	359.8	330.0	288.3	392.9			185.7	276.4	205.4										270.9	211.0	280.9	304.1	316.8	
Junice R4	217.0	214.3	308.9	287.4				390.0	359.8	330.0	288.3	392.9			185.7	276.4	205.4										270.9	211.0	280.9	304.1	316.8	
Junice O2	203.1	273.6	233.8	233.8	191.0	356.3	298.9	279.0	278.6	237.6	240.9	187.3	175.5	261.6	186.1												184.7	250.7	203.7	237.8	263.4	290.0
Junice O3	186.8	264.7	232.2	232.2	190.7	228.0	272.0	278.5	240.9	185.1	185.1	185.1	175.0	185.5													179.4	234.4	187.7	206.1	257.8	295.8
Junice O4	287.8	209.9	286.6	266.1	203.0	374.6	354.9	342.0	285.1	395.2	240.9	189.4	168.8	310.2	196.3	293.5	184.0	275.0	204.3	387.8	174.8	268.7	207.5	228.4	263.9	269.4	312.7	263.9	269.4	312.7	312.7	
Junice	241.7	166.2	231.0	258.8	259.3	176.6	353.2	328.9	283.7	273.0	326.9	234.8	145.5	172.3	293.2	206.6	298.1	225.8	273.3	244.4	335.8	170.7	256.0	216.9	228.2	257.4	284.3	284.3	279.7	279.7		
Poljke	0.7	-52.6	-0.4	9.6	0.6	-2.1	-0.7	2.3	-0.7	0.1	-0.8	0.0	3.7	4.1	0.4	8.8	9.3	-1.1	10	16	-16	-15	5.3	4.7	4.3	2.1	13	0.76	0.76	0.76		
Promena poslednje nedelje																																

Izvor: EU Komisija

ISHRANA KOZA

Koza je visoko-plodni sitni preživar, daje 1 do 5 jaradi. Njena mlječnost (kod mlječnih rasa) je 15 do 20 puta veća od njene žive mase. Gaje se u stadima od 1 do 10 koza u ekstenzivnim uslovima, 10 do 50 koza u poluintenzivnim i 50 do 250 koza u intenzivnim uslovima. Na velikim farmama 500 do 1000 koza.

Koza u svojoj ishrani koristi 547 vrsta biljaka. U intenzivnim uslovima škartira se poslije četvrte laktacije kada i počinje opadanje mlječnosti. U poluintenzivnim uslovima škartira se poslije šeste laktacije kada počinje naglo opadanje mlječnosti.

Struktura stada kod koza je:

- priplodne koze 67%
- podmladak za remont stada 30%
- priplodni jarčevi 3%

Za pojedine kategorije potreban je sljedeći prostor:

- za koze 0,7-1,0 m²
- za koze sa 1 jaretom 1,25 m²
- za jarad 0,5-0,6 m²
- za jarčeve 1,5-2,0 m²

Ishrana koza za vrijeme laktacije

Koze su poznate kao životinje sa vrlo dobrim apetitom. Njihov sistem za varenje je 27 puta duži od dužine tijela i ima kapacitet do 44 litara. Ukoliko bi mogli da biraju koze bi dnevno pojele 20% trave, 20% korova i 60% brsta (lišće i mlade grančice). U intenzivnim uslovima držanja koza, osnovu krmne baze čine hraniva sa prirodnih travnjaka i krmno bilje sa oranica. Ako se koza hrani voluminoznom hranom (poša, livadska trava, TDS, leguminoze) može maksimalno postići mlječnost od 2,5 lit. na

dan. U tom slučaju koza treba da uzme oko 10 kg visoko kvalitetne zelene mase tj. oko 2 kg suve materije, tj. 12,5KJ ME, tj.180 gr svarljivih proteina. Ukoliko se želi postići veća mlječnost kozama se dodaje 100 do 900 gr koncentrata, ali ne i preko toga jer pri daljem povećanju porast mlječnosti je manja.

U našim uslovima u zimskom periodu za koze u laktaciji sa težinom od 50 kg može se koristiti sljedeći obrok:

- kvalitetno sijeno.....1,5kg
- silaža (najviše 1/3 od količine sijena).....0,5kg
- stočna repa (ili repini rezanci).....0,2 kg
- pivski trop.....0,3 kg
- mekinje.....0,1 kg

U ljetnjem periodu za kozu u laktaciji koja daje 2,5 l mlijeka standardni dnevni obrok je:

- 6-7 kg paše i 0,3 kg koncentrata.

Ishrana gravidnih koza

Ishrana u prva 3 mjeseca gravidnosti

Ishrana u prva 3 mjeseca ista je kao i ishrana koza u laktaciji jer se koza u tom periodu muze, a prirast ploda je mali.

Ishrana gravidnih koza u V i VI mjesecu gravidnosti

Ishrana u drugoj polovini gravidnosti poklapa se sa periodom zasušenosti koza, kada je porast ploda veći i kada se potreba za hranljivim materijama povećava. U ovom periodu za 1 kg prirasta ploda potrebno je 20,3 MJ ME i 67,2 grama svarljivih proteina. Dnevni

obrok u zadnjih 2 mjeseca za kozu tešku 50 kg je:

- 2kg kvalitetnog sijena
- 0,3 kg koncentrata.

U našim uslovima u ovom periodu koze se drže štalski.

Ishrana jaradi

Za razliku od jagnjadi, jarad su mnogo osjetljivija na niske temperature te je neophodno prvih 2-3 nedjelje obezbijediti temperaturu od 20-25°C. Najpraktičnije rješenje su boksovi sa kvarcnim lampama na visini od 50-60 cm. U prvih 6 nedjelja života jarad se hrane kozijim mlijekom ili zamjenom za mlijeko.

Postoje 2 sistema ishrane jaradi u prvih 6 nedjelja života i to:

- sisanje jaradi
- napajanje jaradi

Sisanje jaradi primenjuje se u ekstenzivnom kozarstvu. Napajanje jaradi primjenjuje se u intenzivnom uzgoju mlječnih koza i ekonomski je značajno zato što se obezbjeđuju veće količine

kozjeg mlijeka. Nezavisno koji sistem ishrane je primijenjen, jarad moraju u prva tri dana po rođenju da dobijaju kolostralno mlijeko. Narednih 5 do 6 nedelja jarad dobijaju kozje mlijeko ili zamjenu za mlijeko. Za napajanje se koriste plastične, aluminijske ili pocinkovane kante na kojima se montiraju na donjem ili gornjem dijelu cucle. Međusobna udaljenost cucle je 12cm, a od poda 50-55 cm.

Poslije ovog perioda jaradima se daje kvalitetna krmna smješa u količini ne većoj od 350 gr i kvalitetno sijeno. Ukoliko su vremenski uslovi povoljni jarad idu na ispašu.

Čistu pitku vodu jaradima treba obezbijediti na uzrastu od 2 nedjelje pa nadalje.

Ishrana jarčeva

Jarčevi se ljeti hrane na ispaši a u zimskom periodu sijenom. Povećanje količine koncentrata u obroku kod priplodnih jarčeva treba otpočeti 6 nedelja prije početka korišćenja u reprodukciji. Sa prihranjivanjem se prestaje 6 nedjelja po završetku ovog perioda.